

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
 évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József,

Társ-szerkesztő:

Viz Zoltán,

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
 adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

A negyedév végén.

Lapunk a mai számmal első évfolya-
 mának első negyedét fejezte be.

Rövid az idő, a mióta fenáll az
 „Abony“, de e rövid idő is elég annak el-
 bírálására, vajjon van-e létjoga e lapnak s
 érdemes-e az a közönség pártolására?

Azt hisszük, hogy e kérdésekre csak
 kedvező lehet a felelet azok részéről, akik
 azt gondosan olvasták. Lelkesedéssel mun-
 káltuk benne célunkat, mely nem más,
 mint városunk közügyeinek tárgyalása és a
 fontosabb vagy közérdekű események regis-
 trálása.

Nem ígértünk sokat, de programmun-
 kat beváltottuk azzal az önzetlenséggel,
 amelyre csak a közérdek iránti szeretet
 képesíthet bennünket s azzal a lelkesedés-
 sel, melylyel nehéz feladatunkat elkezdet-
 tük, fejezzük be ez évnegyedet, remélve,
 hogy a t. közönség saját jól felfogott érde-
 kében továbbra is szíves pártfogásába veszi
 az „Abony“-t nemcsak, de oda fog mű-
 ködni, miszerint az minél szélesebb körre
 terjessze ki jótékony hatását a közügy
 munkájában!

A szerkesztőség.**TÁRCZA.****A nőkhöz.**

Mosolytok minket is mosolygásra készlet,

Könnyezetek — hajh! — könnyeket fakaszt;
 Zsarnok hatalommal uralgtok felettünk,
 Büszkeségünk bár eltagadja azt.

Egyetlen szó, avagy beszédes hallgatás,
 Kezetekkel egy kecses mozdulat,
 Szemeitekben a fel-tellobbanó láng
 Örvénybe dönt, vagy boldogságot ad.

Uralkodástoknak korlátot mi sem szab,
 Hacsak nem önnön gyöngeségeitek,
 Jól látván vergődő, kínos szenvedésünk,
 Büszkeségeitek méltán nagy lehet.

Zsámolyaitoktól — visszautasítva —
 Hány boldogtalan ifjú távozott,
 Hány szembe csaltatok emésztő könnyeket,
 Hány?! óh! hány szív hord nehéz bánatot?!

E két szerep közül azé a szebb mégis,
 Kinek szívében vérez, ég a seb;
 Jobban szeretjük mi fájó kintatásunk,
 Mint a ti kintzó mesterségeitek.

VARGYASI.

Az ipar fejlődése.

II.

A középkorban általában a kézmű-
 ipar volt kifejlődve. A forgalom tökéle-
 tesedése, a világkereskedelem kiterjesztése,
 a szükségletek szaporodása, a termelők
 versenyének kifejlődése folytán a kézmű-
 ipar nem elégíthette ki a tömeges szükség-
 leteket s mindinkább előtérbe lépett a
 nagyipar különféle gépekkel felszerelve
 és a gyáripár alakjában szervezve.

A nagyipar kifejlődése, a tőke befolyá-
 sának emelkedése s különösen a gépek
 használatának elterjedése a gazdasági hala-
 dást nagy mértékben előmozdították, egy-
 szersmind hátrányos mindazokra, kik egye-
 dül testi munkájukkal járulnak az ipari
 termeléshez, t. i. a munkásokra. Ezek
 a hátrányok a munkások megélhetése és
 társadalmi helyzete szempontjából sokoldalú
 veszélyt rejtenek magukban s a munkás-
 kérdés neve alatt az újabb nemzetgazdasági
 tudomány legnehezebben megoldható kér-
 dései közé tartozik.

A gyáripár főbb jellemző vonásai a
 következők:

1. nagy tőkék alkalmazása folytán a
 termelést vállalat szerűvé teszi.

Az én Laczim.

Abony, 1898. július 27.

Jaj, ha én most írni tudnék! De nem tudok,
 — és eztnem szégyenlem bevallani; sőt az egy-
 szer örülök e tudatlanságomnak, mert ha én most
 írni tudnék: én írnam a legszebb verset — leg-
 szebb tárczát — legszebb idyllt, megírnám az apai
 szeretet evangéliumait, hiszen apa lettem, apa
 vagyok, fiam van, Laczim, az én Laczim!

És ez utóbbit manapság szívesebben bocsát-
 ják meg a magamfajta embernek — a „hivatott
 írók.“ Félek is tőlük, — nem is akarok én velük
 versenyezni az ő nagy világukban, — csak hagy-
 janak meg engem békében az én kis világomban
 és engedjék meg ez egyszer, hogy születése má-
 sod-napján megénekelhessem az én Laczi fiamat.

Szeretném így kezdeni, hogy „tele van a
 szívem örömmel“, de érzem, hogy ez nem
 elég ünnepélyes az alkalomhoz, — végre is, ha
 az ember apa, hát nem illik énekelni; de mikor
 én táncolni, ugrálni, dalolni szeretnék. Ki tiltja
 meg? Ugy-e senki? Dehogynem, a fiam meg-
 tiltja — a Laczi! Ő most alszik és bár azt mond-
 ják, hogy a két napos gyerek nem igen hall, még
 sem költöm fel, — nem... „Aludj babám
 — aludjál!“ Inkább fékezem a nagy örömet
 és csak úgy suttogomban írom le e sorokat, hogy
 legyen egy kis emléked, mire megnőlsz, mely
 apád legboldogabb óráira emlékeztet; mert hej,
 ki tudja:

2. a technikai munkamegosztást érvé-
 nyesíti,

3. az újabb találmányok igénybevéte-
 lével mind nagyobb mértékben helyettesít-
 heti a az emberi munka-erőt.

A gyáripár előnyül említhetjük meg
 mindazokat a dolgokat, amiket egyrészt a
 munkamegosztás tökéletesebb alkalmazása,
 másrészt a nagyban való termelés telmu-
 tathat, u. i. a termelés tömegesebb és ol-
 csóbb, — továbbá a gyár magában egye-
 sítheti az illető iparcikk előállításához,
 forgalomba hozatalához szükséges különféle
 munkaerőket s azokat jobban kihasznál-
 hatja. Viszont a gyáripárban nyilvánulnak
 azon hátrányok is, amelyek a munkameg-
 osztás tulságos kifejlődésével járnak; vala-
 mint azok is, melyek a gyárosok és a
 munkások vagyoni különbségében gyöke-
 reznek.

A gyáripár kiterjedésével egyidejűleg
 keletkező nagy vagyonok s az ezzel fellépő
 tömeges elszegényedés veti felszínre a
 munkáskérdést, a szocializmust s az ehhez
 hasonló különböző társadalmi mozgalmakat.

De daczára ezen hátrányoknak, a nagy-
 ipar kifejlődése egy tökéletesebb rendszert

„Leszek-e még boldog valaha!“
 Most azt hiszem, hogy mindig az leszek, mert
 bizom az anya — no meg magamban is, hogy
 tisztességes, dolgos embert nevelünk belőled, ki
 sohasem fogsz megszomorítani, ki ezt az én sze-
 gény tövisekkel átvert szívemet meg fogod gyógyi-
 tani, — ki nem fogod megengedni, hogy a gyü-
 lölet, melyet rossz emberek oltottak belém, zsák-
 mányul ejtsen. Te megtanítasz újra szeretni, —
 hinni, hogy olyan szemmel lássak magam körül
 mindent, mint akkor, mikor meg én is kicsike
 voltam és ezt imádkoztam:

„Én Istenem, jó Istenem
 Becsukódik már a szemem,
 De a tied nyitva atyám
 A mig alszom vigyázz reám.
 Vigyázz én jó szüleimre,
 Családunkban mindenkire,
 Hogy a nap ha újra felkel,
 Csókolhassuk egymást reggel!“

Erre a kis imádságra téged is megtanítalak
 majd, mert reményem, hogy a vallásos érzés ben-
 ned is ép úgy meg fog nyilatkozni, mint szüleid-
 ben és hogy minden körülmények között megma-
 radsz magyarnak és becsületesnek...

Most én már ezért imádkozom.

Kocziintsunk az egészségedre és hosszú éle-
 tedre:

Laczi fiam éljen!

GÁL GYULA.

jelent, amelynek árnyoldalai helyes közgazdasági intézmények útján jelentékenyen csökkenthetők.

Különös fontossággal bír annak a kérdésnek eldöntése, hogy a nagyipar fejlődésének milyen hatása van a kisiparra. Sokáig az a nézet volt általánosan elterjedve, hogy a nagyipar veszélyezteti a kisipar fenmaradását. De ez nem áll; mert bár a nagyipar az ipari-termelés egy részéből teljesen kiszorította a kisipart, mégis — miut a tapasztalat mutatja — számos iparág csak a kisipar alakjában érvényesülhet, sőt a nagyipar fejlesztette is a kisipart, mert a nagyiparral együtt járó gazdasági haladás a fogyasztást növesztette és oly iparcikkre is kiterjesztette, amelyek eddig kevésbé voltak forgalomképesek és amelyek maig is a kisipar köréből kerülnek ki. Különösen azok az iparcikkek vannak biztosítva a kisipar részére, melyeket az egyéni izléshez kell alkalmazni. Egyszóval a nagyipar a kisipar jelentőségét nem csökkentette, csupán csak egyes iparágak körére szorította.

A kisiparnak tehát mindig meg fog maradni a maga fontossága és az a kisiparos, aki szakmáját érti és az iparcikkeket izléssel, csinosan, jól készíti — bár mennyire fejlődjék is a nagyipar — neki ártalmára nem lesz,

—é —ő.

Utmutatás

a szőlőmoly (*Cochijis ambigua*) ir- tására.

A szőlőmoly évente kétszer szokott mutatkozni. Az első nemzedék hernyói május elejétől körülbelül június első negyedéig található, a mikor kezdetben a fürt apró bimbóit, később a nyíló virágzatot, majd az apró kötődött bogyókat pusztítják. E hernyó eleinte igen parányi és zöldes színű, később szennyes rózsás, vagy ibolyás szürkés, de feje és az utána következő első testiz feketés barna; teljesen felnőtt korában 8—10 milliméter hosszú. E hernyót a fürtön sohasem lehet szabadon látni, mert a míg igen kicsi, addig belefurakodik a bimbókba, miközben azokat finom pókszalakkal összekötögeti, később pedig részint az elragott virágokból, részint azok elváló hulladékaiból ugyancsak a szájából eregető pókszalakkal a fürt gerezdei között hosszúka fészket készít, a melynek belsejét kibéleli. E fészkekben tartózkodik és innen indul ki, hogy a kártételeit folytassa.

Julius elején teljesen kifejlődött és vagy az eddigi fészkekben, vagy ritkábban a karó és szőlőtöke alkalmas repedésében, de nem ritkán a szőlő kötözésére használt anyagban (szalma, guzsba csavart fűzvevő, sas vagy raffia között) készített külön burokból bebábozódik. Bábja csak mintegy 6 milliméter hosszú és világos barna.

Két hét múlva július vége felé, vagy augusztus havában kikel e bábból a szőlőmoly, mely valamivel nagyobb és természetesebb a közönséges ruhamolynál, mert 7—8 milliméter hosszú és kiterjesztett szárnyával 13—15 milliméter széles. E molyra könnyen rá lehet ismerni arról, hogy hátán a felső szárnyain egy kis nyereg alakú és kávésbarna színű sáv húzódik: a felső szárnyak hegyén a nyereg alakú rajzhoz hasonló színű pont van. Ha megül, szárnyait háztető formájára csapja össze.

A moly a nappal legnagyobb részét a levelek alsó felére húzódva tölti, csak este röpködik, miközben pázrik és a vagy már félig kifejlődött bogyókra, vagy azok nyeleire egyet-egyet, összesen mintegy 30—40 petét tojik. E pete fehéres és szabad szemmel nem igen vihető észre.

Az ebből a petéből kikelő kis hernyócska, tehát a szőlőmoly második nemzedéke, mely színre és termetre majdnem teljesen azonos a júniusi

hernyóval, augusztusban a bogyókra furakodik. Azokat részben mindig összefonogatja. Az így megtámadott és összeesomózott bogyók, melyek legtöbbször a fürt hegyén vannak, rohadnak, nemcsak mert úgy is meg van sérülve, hanem azért is, mert rájuk telepednek a különböző gombák is.

Még mielőtt a szüret ideje beköszönt, a hernyó elhagyja a fürtöt és vagy a tőkére, vagy a karóra vándorol, hol bebábozódási helyet készít magának, a melyben novemberig, vagy decemberig eleinte mint hernyó vesztegel s csak azután bebábozódik. Ilyen báb alakjában kitelel.

Május elején, de ha meleg a tavasz, akkor már április végén megjelenik azután a moly, mely petéit a bontakozó hajtásokba, illetőleg azonban a bimbókra tojja: e petékből kél ki az a nemzedék, mely tavasszal és nyár elején a virágfürtöket szokta rongálni,

A szőlőmoly előfordul szórványosan Magyarországon, de oly károkat nem igen okoz, mint pl. Svájcban vagy a bádeni nagyhercegségben. Mindazonáltal tanácsos, hogy e kis mértékű megjelenését is figyelemmel kísérjük mindig.

A hol csak szórványosan mutatkozik pl. minden 5—10 tőkén itt-ott egy hernyó, akkor ott elég, ha azt egyszerűen leszedetjük; nagyobb infekció esetén azonban ez fárasztó munka lévén, célszerűbb lesz a permetezéshez hozzáfogni. Az ehhez szükséges folyadék 3 kg. puha fekete szappanból 1½ kgr. valódi pyrethrum (Zacherl) porból és 10 liter vízből készül olyan formán, hogy e vízben előbb a szappant feloldjuk s aztán hozzá keverjük a pyrethrumot. Az így nyert folyadékot aztán még 90 liter tiszta vízzel kell fölhitítani. Permetezéskor, a mely bármely permetező készülékkel hajtható végre, csak a fertőzött fürtöt kell permetezni, a töké többi részét nem kell bántani. Jó, ha ilyenkor nem a permetező diót használjuk, hanem ha a folyadékot egyenes, vékony sugár alakjában a fürt fertőzött részére löveljük.

Moly rajzás idején használhatók a molyfogó lámpák; ezek egyszerű lámpásokból állanak, a melyek kívülről áttetsző, enyves feleletű papírossal vannak bevonva: este a világosságának neki röpködő molyok neki mennek az enyves papírosnak s odaragadnak. A molylámpánál, mely esős időben vagy holdvilágos estén nem alkalmazható, jobb a moly legyező. Ez egy fogóhoz erősített vékony, de széles felületű fa, vagy vastag papírlapból készül. E molylegyező egyik fele be van kenve ragadós anyaggal (glycerin, vagy lenmag és megolvastott kolofonium egyforma arányú keveréke). Az eljárás az, hogy a munkás egyik kezével megveregeti a tőkét, a másikba tartva a legyezővel utána suhint a felzavart molyt, a mely a ragadós felülethez oda tapad. Ez a molyfogás tehát végrehajtható nappal is.

Tavasszal, szőlőnyitás idején, alkalmazható ellene a kéreghántás. Ez abból áll, hogy a töke felesleges kérgét és az elszáradt csapokat leütjük s a tőkén megmaradt repedésekbe huzódott bábokat hegyes árral megöljük. Ez alkalommal meg kell tisztítani a rajta meghuzódott bábokból a szőlőkarókat is, valamint hogy el kell égetni a szőlőben maradt megelőző évi kötőanyagot is. A tőkéről levert kérgét és fát szintén el kell égetni. Különösen kell vigyázni arra, hogy a kéreghántáskor kihullott kis bábok földön ne maradjanak. Ez oknál fogva tanácsos, hogy a töke alá már a munka megkezdése előtt valami ponyvát vagy zsákot teressünk, a melyről a hulladék aztán könnyen összeszedhető.

Egyéb szükséges felvilágosítással készségesen szolgál az alább megjelölt intézet. (Budapest, V. kerület. Nádor-uteza 28.)

Budapest, 1898. július havában.

M. Kir. Állami Rovartani Állomás.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy becses lapjának hasábjait egy közérdekű cél érdekében igénybe vehessem, mert szegénynek, gazdagnak egyformán érdekében áll, hogy a piac rendezve legyen, ez tehát közérdek.

Azt indítványozom polgártársaimnak, hogy jó volna talán a város köremsája fundusán körös-

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

körül egy olyan sutfit csináltatni, mint Szolnokon a vasutnál van. Be lenne földve zindelylyel, az oldalai az uteza felől, meg a szomszédok felől bé lenne deszkázva és azután csak jó erős akácfa oszlopokra lenne építve. Belül tehát az udvaron körös-körül nyitott lenne. Ide kellene hozni a piacot, már csak azokat kellene ide terelni akik élelmi szereket árulnak.

Milyen derék dolog lenne, hogy sem a vevőnek, sem az eladónak nem kellene kint a piacon porban, piszokban, esőben, szélben kint kocsorogni. Nem hordaná be a szél a tejet, turót, vajot, lisztet, kenyeret, gyümölcsöt porral.

Olyan lenne ez, mint egy kis vásárcsarnok, — esakhogy olyan falusias. — De védve lennének az asszonyok az idő viszontagságaitól, azon felül — ha tisztán tartanák, felsöpörve, fellocsolva — az élelmi szerek is tisztán maradnának. Itt jobban fel lehetne ügyelni a piaci rendre, tisztaságra.

Hogy azután a lakosok oda szokjanak, a város ne szedessen helypénzt, szedje azt az uradalom a piacon; mi csak a magunk jóvoltát segítenénk elő ezzel.

Hű tisztelője:

G. J.

SZINHÁZ.

A „Becstelének“ ezimű jeles olasz színműnek folyó hó 26-án (kedden) jótékony célra rendezett előadása igen szépen sikerült s ennek ügy anyagi, mint erkölcsi sikere nagyrésztben Gál Gyula úrnak, a budapesti vígszínház jeles művészenek köszönhető, ki odaadó buzgalommal fáradozott azon, hogy a műkedvelők is jól játszásk szerepeiket.

Gál Gyula urról bírálatot nem merünk mondani, mert félünk, hogy mindaz, amit mondunk, kevés ahhoz, hogy az ő nagyságát kifejezze. Bárán rá mondhatjuk, hogy páratlan volt ebben a szerepben.

Az érzelmek különféle nuance-ai: előbb a gyöngéd szeretet, később a szenvedélyes gyűlölet, mely csaknem örületbe csap át, majd a bűn tudatában sínlődő gyávanak a tépelődései — kifogástalanok, nagyszerűek voltak.

Hogy legrövidebben és legtalálóbban fejezzük ki magunkat, az előadás kitünő volt.

Már most tessék tekintetbe venni azt, hogy az egész darab betanulása két napig tartott és különösen Eliza szerepe oly nagy és oly nehéz, hogy annak betanulásához még rutinizott színésznőnél is kevés két nap. De Halmi Ilonka k. a. remekül megfelelt szerepének; szépen, érthetően, fentakadás nélkül mondta el szerepét s azonkívül nagy drámai érzéssel játszott. Ez anynyival is inkább bámulatba ejtett bennünket, mert még sohasem játszott s mégis egészen ott olosan és ügyesen mozgott a színpadon.

Elismerésül virág és taps persze volt bőven.

Máthé Ilonka k. a. Teréza szerepét igen jól játszotta; pompásan eltalálta azt a modort és a hangot, melyen egy szemtelen szobaleány beszél a gazdájával, mikor már helyét ott akarja hagyni. Ügyesen volt öltözködve és maszkirozva. A közönségnek igen tetszett s nyílt színen is megtapsolták.

Molnár Rózsika k. a. (Camilla) bár kis szerepe volt, de mégis az övé volt a legnehezebb, mert neki kellett a kis fiút dajkálnia. Kedves játéka igen tetszett a közönségnek és őt is megtapsolták.

Sz. Tajti Etel (De Fornarisné) szépen, meghatóan játszotta szerepét.

Szilágyi Aladár (Orlandi) mint mindig — igen jó volt s jóízű humoros játékával legalább némi komikumot is adott az amugy szomorú drámai előadásnak.

Szendeffy József (Sigismundi) jól játszott. Tantossy József jól volt maszkirozva. Kissé komikusan fogta fel szerepét és igen sokat mozgott, de máskülönbben ő is és Máthé Jenő (Serafino) is jó volt.

Megemlítjük még, hogy felvonás közökben a három tagú zenekarral Busztin Dezső és Schwartz Ferencz urak is játszottak szíveségből.

A bevétel 71 frt 60 kr. volt.

Felhívás.

Előfizetőinket — kik lapunkat csak egy negyed évre rendelték meg — tisztelettel kérjük, hogy most, az első három hónap leteltével, megrendelésüket megújítani kegyeskedjenek.

Azokat is egész bizalommal bátorokunk kérni — akik az első évnegyedre még a díjakat nem fizették be — legyenek kegyesek a már lejárt időre befizetni.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 frt
Negyed évre	1 frt

MI UJSÁG?

— **Tanítók véglegesítése.** A helybeli újabb r. k. tanítók közül Konyecsni György, Veverán István, Horváth József és Kovács Bélának állásukban való véglegesítéséről szóló egyházmegyei főhatósági okmány a napokban érkezett le az iskolaszékhez. Ugyancsak a napokban hagyta jóvá a főtanhatóság Szűcs István tanítónak jun. hó 29-én megejtett választását.

— **Póttanfolyam.** A gazdasági ismétlődő iskola tanítói közül Fördös Károly és Horváth József lett a miniszterium által Kecskemétre kiküldve, hogy ott a földmives iskolánál úgy elméletileg, mint gyakorlatilag elsajátítsák a gazdálkodás tanításának módszerét. A póttanfolyam egész augusztus hónapban fog tartani.

— **Községi orvos.** Ó-Kécske község orvosi állást rendszerezített. Az orvos fizetése 500 frt, látogatási díj nappal 30 kr., éjjel 50 kr., kint a tanyákon 50 kr. éjjel 1 frt. Recept irás saját lakásán 20 kr., bizonyítvány irás 50 kr. — Halottkémlés és a beteg iskolás gyermekeknek bizonyítvány ingyen. Az állás október elsején elfoglalandó. Pályázati kérvény augusztus 10-ig dr. Endre Zsigmond h. főszolgabíróhoz, Félégyházán — benyújtandó. — Hát érdemes ezért a doktorságot kitanulni?

— **Apai öröm.** Gál Gyula, a budapesti vígszínház jeles művésze apai örömeiben, apai boldogságban úszik. E hó 25-én (hétfőn) este 7 órakor egészséges, ép fiuk született — a kis Laczi, kiről mai tárcánkban oly kedvesen zengenek a boldog atya lelkének húrjai.

— **Nekrológ.** Kubicsék Jánosné szül. vizlendvai Szivos Amália asszony hosszas betegeskedése után e hó 24-én (ma egy hete) déli 12 órakor jobblétre szenderült. Temetése 26-án nagy részvét mellett ment végbe. Ott volt Abony város egész intelligenciája és a boldogult tisztelői közül vidékről is igen sokan. A mélyen lesújtott család e téren is fogadja igazi részvétünket. — Szekeres István, a békeesség szeretetéről általánosan ismert öreg tanácsbeli (most ugyan már nem volt tanácsnok) e hó 25-én (hétfőn) 80 éves korában meghalt. Nyugodjék békevé.

— **Köszönet.** Alólirottak Kiss Pál szintársulatától hátrahagyatva — a legnagyobb anyagi zavarnak voltunk kitéve. Gál Gyula színművész ur szíves jó indulata, Abony város közönségének nemeslelkűsége, a műkedvelők szíves buzgólkodása azonban a keddi színi előadás által kimentett bennünket e zavarból. Fogadják kegyességükért szívből eredi igazi hálaikat. Abony, 1898. július 28. Lekötelezett hiveik: Szilágyi Aladár s. k., Szilágyiné Tajthy Etel s. k., Szendeffy József s. k.

— **Nyári mulatság.** A helybeli ipartestület és iparos ifjuság mult vasárnap tartott erdei táncmulatsága reményen felül jól sikerült úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben. Az ifjuság az ipartestületből délután 4 órakor zászlóval, zene szóval vonult ki Neppel Ferencz ur erdejébe, hol nyomban megkezdődött a tánc s a legjobb hangulatban világos reggelig tartott. Az első négyest 60 pár táncolta. — Bevétel 91 frt 28 kr., kiadás 51 frt 28 kr., tiszta jövedelem 40 frt lett; melynek fele a létesítendő polgári iskola ösztöndíj alapjára, fele az iparos tanoncok ösztöndíjára fordítatik. — A nemes czélra töltőfizetéssel járultak: ifj. Sivó Miklós, Veverán István, Sz. J. Rithnowszy Antal, Tricsék Ferencz 1—1 koronával, kik ez uton is fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **Ingyen koszt.** Gróf Vigyázó Sándor pár évvel ezelőtt alapítványt tett a budapesti

„Mensa Akademia“ egyesületnél arra, hogy a tudomány-egyetem nyolcz halgatója ingyen ebédet és vacsorát kaphasson. — Erre a 8 helyre most pályázat van hirdetve; de csak keresztyének pályázhatnak. A kérvényt a gróf nevére czimezve az egyesületnél kell beadni (Budapest, Molnár-utca 110.) szeptember 20-ig. Mellékelni kell a részletekre is kiterjeszkedő szegénységi bizonyítványt, az indexet, az első éveseknél az érettségi bizonyítványt is. Bélyeg semmire sem kell.

— **Női kalapok.** Eddig is kellemetlen volt a színházban — különösen a miénkben, hol az ülőhelyeknek nincs emelkedése — kellemetlen volt a sok női kalap. Most pedig már kétségbe ejtő helyzetbe jutottunk, mióta hölgyeink egész virágos kis kerttel díszítik kalapjaikat. Akárhogy hajladozunk jobbra-balra, nem vagyunk képesek látni az előadást. — Esedezünk . . . Tegyük le hölgyeink a színházban kalapjaikat . . . Higgyék el nekünk, nem divat a színházban a kalapofentartani. Csak Mauthner Ödön reklam csinálót nak engedi meg a jó izlés, hogy a virágokat ezen az uton-módon is ismertessék. A mi hölgyeink közt azonban nincs ismertető Mauthnernek.

— **Adó előírás.** A város előjárósága felszólította az adófizetőket, hogy adó befizetési kis könyveiket — az ideai adó mennyiségének beírása czéljából — a városháznál (a nagy irodában) mindenki adja be, esetleg a kis könyvek összeszedése végett a háznál jelentkező városi szolgának adja át.

— **Ingyen táviratozás.** A vasuti kocsikban ott felejtett tárgyaknak azonnali nyomozását a miniszterium elrendelte. A táviratokért — még ha Ausztria területére szólnak is — fizetni nem kell. Ez előtt többbe került az ide-oda sürgönyözés, mint amennyit az elveszett tárgy ért.

— **Tűz.** Pénteken, e hó 29-én délután 6 órakor a második kerületben, Polyák István istállója kigyuladt. A gyorsan érkezett segély megakadályozta az épület leégését. A tüzet elnyomták, a tetőt szétszedték; a tető anyaga tehát megmaradt. A tűz onnan keletkezett, hogy az istálló végén petrenczébe rakott giz-gazt valószínűleg a gyermekek meggyújtották, mert az égett előbb és csak azután kapott a tűz a tetőbe. A gyermekek maguk voltak odahaza, — a legidősebb közöttük hat éves. — Van-e hát szükség a nyári menedékhelyekre? . . . A nyári menedékhelyen a mezei munkára járó szegénysorsú anya reggel beadja a gyermekeit és este megy értök. A gyermekek is védve vannak, — az anya is nyugodt, nem aggódik folyton; mert tudja, hogy gyermekei jó helyen vannak. — Mi kell pedig ehhez? Egy kis pénz és egy kis jó lelkűség, egy kis emberszeretet. . . Atyáskodó lelkiismeretek szólaljatok meg a szegénysorsúak érdekében.

— **Lovaktól elragadva.** Pénteken estefelé — mikor a tűz volt — a szerkocsiba fogott lovak a város udvarából kirohantak, mielőtt felkantározhatták volna őket. A szerkocsin csak Máthé Jenő ült. Örült sebességgel vágatott a két ló a kocsival; fekézni nem lehetett, mert nem volt gyepelő. Egyenesen neki rohantak a Gara-féle korcsma melletti ároknak, de onnan szerencsére el birták téríteni; a kocsit azután hozzávágódott a hid karfájához, azt összetörte és futott tovább. Máthé Jenő azután a Deutsch bolt előtt leugrott a sebesen haladó kocsiról. De egyensúlyt veszítve, elterült a kavicsos uton. Nem történt nagyobb baj, mint egy jókora bőrfolytonossági hiány a térdcsonton és ennek megfelelő ruhaszakadások. — Így járnak a lelkes tűzoltók.

— **Elsült revolver.** Kubicsék János kis unokája e hó 28-án (csütörtökön) este 10 óra tájban egy védtelen pillanatban az asztalon levő töltött revolverhez nyúlt. Nem tudni, hogyan történt — a revolver elsült és a golyó a szobában volt szakácsnét, Patonai Zsuzsánnát találta, — a jobb felső lábszárat fúrta keresztül, — de csontot nem ért. A seb nem életveszélyes.

— **Biztosítás.** Élénk megbeszélés tárgyát képezte a lapokban az államilag kezelendő s kötelező tűz- és jég-kár biztosítás behozatala. Most egy újabb biztosító intézetről veszünk hirt, melynek neve „Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.“ Ennek czélja kárpótolni a családot azért, mert egy munkabíró, kenyérkereső tagját három évre elviszik katonának és kárpótolni azt az ifjút, aki életének legszebb három esztendején át kénytelen hivatásos foglalkozását elhagyni. — Példaképen felhozunk egy 1000 forintos biztosítási esetet. Ha valaki két éves fiát biztosítja 1000

forintra: fizet évenként 41 forintot. Ha a fiút besorozzák: kap a szülő 1000 forintot; mikor a fiú kiszolgálja a 3 évet, kap 600 forintot. Tehát úgy a szülő, mint a fiú, kárpótolva vannak. Ha a gyermek időközben meghal, a befizetett összeget kamat nélkül visszaadják. Ha pedig átesik a három korosztályon és nem sorozzák be: fizetnek 1000 forintot neki. Az mindegy, akár honvédnek, akár közös hadseregbelinek sorozzák be. Ennek az intézetnek védnöke József főherczeg, legelső alapítója pedig százezer forinttal Ő Felsője — a király.

— **A drágaság ellen.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága felhívta valamennyi állomásfőnököt, hogy az élelmiszer termeléssel foglalkozó gazdák névsorát állítsák egybe és küldjék be az igazgatóságnak. Szándékában van ugyan is az államvasutaknak, hogy a termelő és fogyasztó közönség közvetlen érintkezését lehetővé és ez által az élelmiszereket olcsóbbá tegye.

— **Pénztárvizsgálat.** A város pénztárát és a város által kezelt alapokat az előjáróság tegnap megvizsgálta és mindent rendben talált.

— **A gyümölcs gyógyító erejéről.** Majdnem hihetetlen, hogy némely gyümölcsnek érett állapotban mily nagy gyógyító ereje van. A szőlő, különösen a fekete, nemcsak tápláló, hanem tisztítja a vért is. Gyógyító hatás tekintetében, utána következik a barack, mely azonban ne legyen túl érett és reggel éhgyomorral bevéve a leg-egészségesebb. Naponkint egy narancs elfogyasztva előmozdítja az emésztést és hosszabb ideig használva, számos gyomorbajt gyökeresen kigyógyít. A megfőzött alma különösen kis gyermekek részére éppen nélkülözhetetlen. A paradicsom máj- és bélbetegségek ellen kitűnő gyógyszer; a dinnye nedve váltólázban és vesebajokban szenvedők részére megbecsülhetetlen. Bevehetjük bármily nagy adagban, csak cholera járvány idején nem, amikor általában bármely gyümölcs élvezése nem tanácsos. A citrom nedve egészen forró fekete kávéban bevéve, azonnal megszünteti a fejfájást. A fekete eper cukorba befőzve hasznos szer a köhögés ellen. Aranyeres bántalmakban jó az aszalt szilva. Az alma nevezetesen szellemi munkában kifáradt agy felrészítésre szolgál, mert az alma nagyon sok foszfort tartalmaz magában, többet, mint bármely más gyümölcs.

— **Eladó ház.** A második kerületben egy kertes ház eladó, de haszonbérbe is kiadják. Hol? . . . Megmondják e lap kiadóhivatalában.

— **A „Képes Családi Lapok“** írói a legjobb nevű és legjobb tollú írók; a „Képes Családi Lapok“ Magyarország legelterjedtebb s méltán legkedveltebb képes szépirodalmi heti lapja; a „Képes Családi Lapok“ kitűnő és változatos tartalmának megfelel a kiállítása is, mert a legjobb mesterek legjobb képeit közli művészi reprodukciókban. A „Képes Családi Lapok“ nagy áldozatok árán az ismeretterjesztő cikkekhez jól sikerült fényképek után készült illusztrációkat is közöl; az aktuális kérdéseket és eseményeket azonnal a leghitelesebb alakban úgy képben, mint írásban terjeszti olvasó közönsége elé s minde mellett a „Képes Családi Lapok“ Magyarország legolcsóbb szépirodalmi heti lapja, mert előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala (Budapest, V., Vadász-utca 14. sz. saját házában) mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve bárkinek küld, aki ezért hozzá fordul.

CSARNOK.

Az angyal és a gyermek.

Némethől ford. V. Z.

Egy bölcsönél állott egy angyal;
Arezát sugár ragyogta be,
Mintha látná saját magát ő
Egy forrás tiszta tükribe'.

„Gyermek, én másom — szolt az angyal —
Örök világra jöjj velem!
E föld szükségét nyujt neked csak,
Méltatlan hozzád ide lenn!

Csak fájdalomra nősz te itt fel,
Még kéje is szívet nyomaszt.
Öröme is panaszra indit,
Vigsága is sohajt fakaszt.

Gond nélkül ninesen ünnepe itten;
Verőfényes nap hogyha van,
Akkor vihart villámesapással
Várhatsz másnapra biztosan.

És kell okvetlen bűnnek ülni
E csendes, tiszta homlokodon?
S e szem egét homályba vonni
Keserű könny-hullásokon?

Nem! Jőjj, hová viszlek magammal,
Hol nap forog más nap körén;
Az ég szívesen áld napokkal,
Miket itt gyászban töltni kén.

Ne hagyj azok könnyűit esni,
Kiknek egyetlen kincse vagy.
Hagyj az utolsót üdvözölni,
Mint első pillantásodat!

Ne hagyj, hogy homlokuk mutassa,
Hogy itten elhunyt valaki.
Ó jőjj, ki bűn nélkül megy innen,
A végső nap legszebb neki!

S fehér szárnyát mozgásba hozza
Isten örök trónja felé
S föllebben édes dalt susogva . . .
Szegény anyja! . . . Fiad nem él!

Freiligrath Ferdinand.

Csillagokról.

Nyári estén, mikor
A holdnak sugári
Rezegve ragyognak,
Ugy szeretnék innen
Messze, messze szállni.

Levetve a testet,
S lélek szárnyon lengve,
Lassan fölroppennék
Csillagok honába,
A magas egekbe.

Azt tanultam régen,
Még kicsiny koromban,
Hogy a boldogság ott,
Csak is ottan lakik
Fennt a csillagokban.

Odavágyom innen,
Boldogtalan vagyok,
Azzá tettem engem
Rózsám szép szeméi,
— A földi csillagok.

CRASSUS.

Feleségem hozománya.

A megelőző este szerencsésen én mondtam
be a pagát ultimót, a mi kerek tíz forintot jöve-
delmezett nekem. Éppen égető szükségem volt a
pénzre, mert a legesekélyebb udvariasságot is mel-
lőzve, a takarítónóm kereken kijelentette előttem,
hogy ő engem bezítál a bíróhoz, ha ki nem fize-
tem neki a mivel tartozok.

Szorult anyagi helyzetemben a házasság gon-
dolatával kezdtem megbarátkozni, mert már belát-
tam, hogy csak ez segíthet. De oh ég, nekem csak
olyan lány kellett volna, a kinek elegendő sok
pénze van; elkezdtem hát kutatni a gazdag örö-
kösnök után.

A városkában, a hol én ügyvédi irodát nyi-
tottam, csupán egy ilyen leány volt, akinek ho-
zománya meghaladta a kerek százezer forintot, ez
azonban nem nekem való feleség volt, vagyis én
nem voltam neki való, mert igényei igen ma-
gasak voltak.

Hát mindegy nézzünk csak hiába más után.

No'iszen lett erre egy kis forradalom. A sok
„kedves mamák“ alig hogy tudomásul vették nő-
sülési szándékomat mindjárt, ebédre és ozson-
nákra hívtak meg engem. No nekem aztán kiviradt!
Lett olyan kitűnő kosztom, amelyen soha nem volt
azelőtt; rövid hat hét alatt biz Isten tizenöt kilót
hiztam.

A kánya vigye el azt a piszkos pénzt! Ha
nem lett volna rá olyan nagy szükségem, maradt-
tam volna legalább négy álló évig vőlegény jelölt.

Mert a helyzet kitűnő volta engem egészen
elragadott. Mindenfelé kényeztettek és a mi fő, az
irodám hirbe jött; a mamák ajánlgattak engem és
igy szert tettem kliensekre.

Emellett rendre végig ettem a kitűnő ebéde-
ket, rendre eljártam a jourokra, a mamáknak
rendre kezet csókoltam, a kisasszonyoknak nyak-
ra-főre udvaroltam, jólehet nőül nem szándékoztam
közülük egyet se.

Az ördögbe is, megint csak a pénz volt a
bökkenő.

De mikor az élet magával hozza, hogy szük-
sége van rá az embernek.

A takarítónóm megint szerénytelenkedni kez-
dett velem szemben. Mit bánom én: nevensenek
csak ha akarnak, tartoztam neki ismét két hónapi
bérével.

— Nagyságos ur, nagyságos úr!

— Nos mi az, mi az?

— Ha nem fizet bepörlöm.

Nagyon nyájasan feleltem:

— Legközelebb kedves Szekérné asszony.

Legközelebb.

Aztán mivelhogy látogatóba akartam menni,
kértem, hogy a szekrényből hozza elő a barna
frak szakétot.

Kicsinylő hangon válaszolt:

— Barna frak szakét — nincs.

— Hát ugy is az öt órai teához megyek, jó
lesz a fekete redingote.

— A Ferencz-József kabát az a fekete re-
dingote?

— Persze.

— Ferencz József kabát, fekete redingote
— nincs.

— Hát a fehér nyakkendő és köcsög kalap.
— Fehér nyakkendő és köcsög kalap — me-
gint nincs.

— Hát hol a ménkübe van mindez?!

— A zálogházba kedves nagyságos ur, a
zálogházba. Mihelyt ki fizet engem előkerül min-
den holmija.

— Óh barna frakk szakét, fekete redingote,
köcsög kalap! Óh lelketlen gonosz asszony! No
lássák, hát ilyen kinban éltem én.

A sors valamivel később összehozott engem
egy csinos budapesti leánnyal. Azt mondták, hogy
éppen nekem való parthie.

Tüzes szemű, eleven leányka volt, sötét fe-
kete fürtökkel és nyájas behizelgő modorral. Én
tüstént lángoló szerelemre lobbantam iránta, de
azért ne higgyék, nem lángoltam volna olyan na-
gyon, ha azt nem mondták volna, hogy a meny-
asszonyomnak kerek százezer forint hozománya van.

Az az, hogy csak azt mondták „kerek százezer“.

Menyasszonyom iránti udvariasságból nem
akartam kétségbevonni jövődöbéli apósom szavait,
ki melesleg azt is előre megmondta, hogy leánya
hozományát állami értékpapirokban helyezte el.

Sebaj — gondoltam magamban — hisz ez
az állampapírok a legbiztosabbak. Aztán ha nem
érnek százezer forintot, a felivel is megelégszem.
A menyasszonyom valóban nagyon kedves volt,
semennyiért nem alkuváltam volna.

Az esküvőnk napján valóban kis menyasszo-
nyommal törődtem egyedül, a nekem átadott ér-
tékpapírokat csak zsebravágtam, meg se néztem.
Csupán a mézeshetek letelte után kezdett érdekelni
a pénz.

Nosza rajta, egyszer mikor a feleségem nem
volt idehaza előhoztam az elrejtett értékpapírokat.
Bontogatni kezdem, de elrémülök. Megint egy uj-
ságlap és megint egy ujságlap. Szent ég, ha ez
igy folytatódik.

A midőn végrehajtogatom az Istentelen sok
papírost, megtalálom az értékpapírokat, a felesé-
gem hozományát. Szakrament, elájulok mindjárt . .
mit gondolnak miféle papírok ezek?

Egy pár száz drb. öt krajczáros levélbélyegek,
megérnek százezer, kerek szám százezer krajczárt.

Hát ilyen a világ, ugyan kinek higgyjen az
ember.

Egy egész álló évig voltambuskomor, mert
ilyen félreértésnek lettem áldozata.

Ugyanis agyafurt apósom annak minősíti az
egészet. Azt állítja, hogy ő csak krajczárokból
beszél, én meg forintokban.

Tehát nem értettük meg egymást.

Ö leányának vett százezer krajczárért érték-
papírokat, melyek darabonként megérnek netto öt
krajczárt. Mondhatom nagyszerű idea, elvagyok
látva egész életemre levélbélyegekkel.

Sanyi.

Szerkesztői üzenetek.

Kétkedőnek. Arra talán tudnánk felelni, hogy tanácsot
kitől kérjen, hanem hogy kitől ne kérjen, arra felelni na-
gyon bajos. Legjobban teszi, ha nem kér tanácsot attól, a ki
azt sem tudja, hogy hányadik napja van a hónapnak, meg
azután a ki a levesre vizet iszik.

Borongó. Köszönjük szíves megemlékezését; legköze-
lebb sorát ejtjük. De egy kicsit rövidebbet kérünk jövőre;
nem szeretjük szakgatva közölni, mivel egy hét alatt elfe-
lejt az ember az elejét.

Miczikének. Csinos . . . Nagyon csinos . . . Épen olyan
csinos mint maga. Hanem épen olyan csitri bakfis a versek
közt, mint kis maga a leányok közt. — Látszik, hogy jól
megtanulta a vers formákat; hanem a lelket az érzést az
olvasókönyvekből előlegezte költeményének. — Sajnos, hogy
mikorra majd megtanul érezni, akkorra meg elfelejt a vers
formákat.

Hazafi. Nemde Hazafi Verai János urhoz van sze-
rencsénk? . . . Mert olyan formán hangzik:

Szépen derül a holdvilág a fákon,
Meg lehet még élni a kaptafákon,
Azért hogy én iparos segéd vagyok,
Magyar hazám szolgálatába vagyok.

Árvácskáról — Rózsának. Nagyon szépen van meg-
írva. Alkalmilag fel is használjuk. De engedje meg, hogy a
könyvebb megérthetés, a világhossz kedvéért az elején
egy kicsit igazithassunk. — Reméljük, hogy többet is
kapunk.

M. P. urnak. Kossuth gyalázóiával nem foglalkozunk.
Egyszerűen megvetjük őket és undorral fordulunk el tőlük.
Ha uraságodnak még mindig fáj a sértés, nekünk nem fáj,
mert B. F. barátunkkal tartunk, aki azt mondta, hogy a
sértés csak akkor fájhat oly nagyon, ha szerettük, tisztel-
tük, becsültük azt, kitől a sértés származott. Nem hisszük,
hogy uraságod tisztelte, szerette, becsülte volna a haza-
árulókat, tehát nem is a sértés fájdalma az, mit lelkében
érez, hanem a düh, a bosszú. — Ezt lektüzdeni: férfi
éreny . . .

HIRDETÉS.

Előfizetési felhívás

Viz Zoltán

„Újabb költemények“

ezimű verskötetere.

Ára kötve 1 frt 20 kr.

Van szerencsém igénytelen iro-
dalmi működésem újabb gyümölcseit
egy kötetbe összegyűjtve a nyilván-
osság elé bocsátani.

1890-ben jelent meg első kiad-
ványom „Költemények“ czim alatt,
melyet a legilletékesebb bírálatok
rokonszenves méltatásban részesítet-
tek. Azon reményben lépek az „Újabb
költemények“-kel a m. t. közönség
elő, hogy ez újabb törekvésem is az
irodalom barátai részéről, kellő figye-
lemben fog részesülni.

Fölkérem mindazokat, kik kiad-
ványomra reflektálni sziveskednek,
míserint ez irányban való megkere-
sésüket legkésőbb augusztus hó végeig
megtenni kegyeskedjenek, hogy a
nyomandó példányok száma felől
tájékoztatást szerezhessek magamnak.

A 10 ivből álló mű az ősz folya-
mán fog megjelenni s minden meg-
rendelőnek kötve 1 frt 20 krért, bér-
mentetlenül küldetik meg.

Gyűjtőknek 10 megrendelő után
egy t. példány jár. Előjegyzéseket a
kiadóhivatal is elfogad.

Abony, 1898. július 21.

Viz Zoltán

h. plebános.